

॥ చిం నైతో తేణ్ణుహేశియు ॥

శ్రీ మా ద్వాగ వ బ్రంతా

ఃః శ్రీ గురు ప్రార్థనా ఃః

గురుప్రహృష్టి గురుర్యిష్టః గురుద్వేవో మహాశ్వరః ।
గురుస్వామ్యాత్ పరం బ్రహ్మ తప్పై శ్రీగురవే నమః ॥

ఃః శ్రీనివాస ప్రార్థనా ఃః

లసత్కుణ్ణలామృష్ట గండప్పలాభ్రమ జపారాగ చోరాధరం చారుహసమ్ ।
అలివ్యాకులామోది మందారమాలం మహోరస్మిరత్ కౌస్తుభోదారహస్యమ్ ॥

!! అధ్య సంకల్పః !!

శ్రీమత్ - ఆదివరాహాజ్యేత్తే-విరాజమానస్య- అఖిలాండకోటి- బ్రహ్మండనాయకస్య- శ్రీ పద్మావతీ జానే:-
భగవత్తః- శ్రీవేజ్గ్రేష్మిర స్వామినః- దివ్యసన్నిధో-భగవత్తః- శ్రీకృష్ణ పరమాత్మనః -అనుగ్రోహా-
అస్కాకం- సర్వేషాం- శారీరస్య-మానసస్య చ - బలస్య - సిద్ధ్యర్థం-సమస్తానాం - అసాధ్యవ్యాధీనాం -
నివారణార్థం-సర్వయజ్ఞ - ఘలప్రాప్త్యర్థం -సర్వాసాం - సంపదాం- ప్రాప్త్యర్థం -విద్యార్థినాం - బుద్ధిశక్తి -
వృద్ధిద్వారా - పరీక్షాసు- ఉత్తీర్ణతా - సిద్ధ్యర్థం - అధికారిణాం- స్వస్యవిది- నిర్వహణ - కౌశలసిద్ధ్యర్థం -
సమస్త - పాపక్షయూర్ధం - గోసంరక్షణార్థం - శ్రీపరమేశ్వర - ప్రీత్యర్థం - యథాశక్తి - శ్రీమత్భగవద్గీతా
యూః - చతుర్థ, పంచమ, షష్ఠి, సప్తదశాంధ్యాయాన్నగత - శ్లోక పారాయణం - కరిష్యామహో.

ఃః శ్రీ గీతా ప్రార్థనా ఃః

సర్వోపనిషదో - గావో - దోగ్గా - గోపాలవందనః ।
పార్థో వత్సః - సుధిర్భూత్క్తా - దుగ్గం - గీతామృతం - మహాత్ ॥

ఃః శ్రీకృష్ణ ప్రార్థనా ఃః

విష్ణువే జిష్ణువే శంఖినే చక్రిణే రుక్మిణీ రాగిణే జానకీ జానయే ।
వల్లఫీ వల్లభాయార్చితాయాత్మనై కంసవిధ్వంసినే వంశినేతేనమః ॥

ఃః శ్రీ వేదవ్యాస ప్రార్థనా ఃః

శృతివిరోధసమన్వయ దర్శణం నిఖిలవాదిమతాశ్వవిదారణమ్ ।
గ్రథితవానపి సూత్రసమూహకం మునిసుతం గురువ్యాసమహంభజే ॥

॥ అధ్య శ్రీతుణ్ణగతభీతోసు ఉత్సవత్సు లుత్సువిత్యైయోం యోగజైస్తై
శ్రీకృష్ణార్థున్ ఘంతినే జ్ఞాన కర్మ సమైపయేగో నైతు చతుర్థ, తండతు, తృప్తిసత్తుదశిథ్యైయుః ॥

। శ్రీభగవాన్ ఉవాచు ।

ఇమం వివస్వతే యోగం ప్రోక్తవానహమవ్యయమ్ ।
వివస్వన్ మనవే ప్రాహ మనురిక్ష్యాకవేంబ్రవీత్ ॥

॥ 4-1 ॥

ఏవం పరంపరాప్రాప్తమ్ ఇమం రాజర్షయో విదుః ।
స కాలేనేహ మహాతా యోగో నష్టః పరంతప ॥

॥ 4-2 ॥

స ఏవాయం మయా తేంద్య యోగః ప్రోక్తః పురాతనః ।
భక్తోఽసి మే సఖా చేతి రహస్యం హ్యతదుత్తమమ్ ॥

॥ 4-3 ॥

। అర్పును ఉవాచు ।

అపరం భవతో జన్మ పరం జన్మ వివస్వతః ।
కథమేతద్విజానీయాం త్వమాదో ప్రోక్తవానితి ॥

॥ 4-4 ॥

। భగవాన్ ఉవాచు ।

బహుని మే వ్యతీతాని జన్మాని తన చార్జున ।
తాన్యహం వేద సర్వాణి న త్వం వేత్త పరంతప ॥

॥ 4-5 ॥

అజోఽపి సన్వయ్యయాత్మా భూతానామీశ్వరోఽపి సన్ ।
ప్రకృతిం స్వామధిష్ఠాయ సంభవామ్యత్మమాయయా ॥

॥ 4-6 ॥

యదా యదా హి ధర్మస్య గ్లానిర్భవతి భారత ।
అభ్యత్థానమధర్మస్య తదాత్మానం సృజమ్యహమ్ ॥

॥ 4-7 ॥

పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినాశాయ చ దుష్టుతామ్ ।
ధర్మసంస్కారాయ సంభవామి యుగే యుగే ॥

॥ 4-8 ॥

జన్మ కర్మ చ మే దివ్యమ్ ఏవం యో వేత్తి తత్త్వతః ।
త్వయ్యా దేహం పునర్జన్మ వైతి మామేతి సోఽర్జున ॥

॥ 4-9 ॥

వీతరాగభయకోధా మన్మయా మాముపాశ్రితాః ।
బహువో జ్ఞానతపసా పూతా మధ్యపమాగతాః ॥

॥ 4-10 ॥

యే యథా మాం ప్రపద్యంతే తాంష్ట్రావ భజామ్యహమ్ |
మను వర్ణానువర్తంతే మనమ్యః పార్శ సర్వశః ||

॥ 4-11 ॥

కాండంతః కర్మణాం సిద్ధిం యజంత ఇహ దేవతాః |
జీవ్రం హి మానుషే లోకే సిద్ధిర్భవతి కర్మజా ||

॥ 4-12 ॥

చాతుర్వర్ణం మయా సృష్టం గుణకర్మవిభాగశః |
తస్య కర్తారమపి మాం విద్యకర్తారమవ్యయమ్ ||

॥ 4-13 ॥

న మాం కర్మణి లింపంతి న మే కర్మఫలే స్మాహా |
ఇతి మాం యోత్తాభిజనాతి కర్మభిర్న స బధ్యతే ||

॥ 4-14 ॥

ఏవం జ్ఞాత్యా కృతం కర్మ పూర్వైరపి ముముక్షుభిః |
కురు కర్మావ తస్మాత్ త్వం పూర్వైః పూర్వతరం కృతమ్ ||

॥ 4-15 ॥

కిం కర్మ కిమకర్మేతి కవయోత్ ప్యత్ర మోహితాః |
తత్తే కర్మ ప్రవక్ష్యామి యద్ జ్ఞాత్యా మోక్షసేతు పుభాత్ ||

॥ 4-16 ॥

కర్మణో హ్యపి బోధవ్యం బోధవ్యం చ వికర్మణః |
అకర్మణశ్చ బోధవ్యం గహనా కర్మణో గతిః ||

॥ 4-17 ॥

కర్మణ్యకర్మ యః పశ్యేత అకర్మణి చ కర్మ యః |
స బుద్ధిమాన్ మనమ్యేషు స యుక్తః కృత్మకర్మకృత్ ||

॥ 4-18 ॥

యస్య సర్వే సమారంభాః కామసంకల్పవర్జితాః |
జ్ఞానాగ్నిదగ్గకర్మణం తమాహలః పండితం బుధాః ||

॥ 4-19 ॥

త్వాయై కర్మఫలాసంగం నిత్యత్ప్రాత్ నిరాశయః |
కర్మణ్యభిప్రవృత్తోత్తపి నైవ కించిత్ కరోతి సః ||

॥ 4-20 ॥

నిరాశీర్యతచిత్తాత్మా త్వ్యక్తసర్వపరిగ్రహః ।
శారీరం కేవలం కర్మ కుర్వన్నాష్టాతి కిల్పిషమ్ ॥

॥ 4-21 ॥

యదృచ్ఛాలాభసంతుష్టో ద్వంద్వాతీతో విమత్పరః ।
సమః సిద్ధావసిద్ధా చ కృత్యాపి న నిబధ్యతే ॥

॥ 4-22 ॥

గతసంగస్య ముక్తస్య జ్ఞానావస్థితచేతసః ।
యజ్ఞాయాచరతః కర్మ సమగ్రం ప్రవిలీయతే ॥

॥ 4-23 ॥

బ్రహ్మర్పణం బ్రహ్మా హవిః బ్రహ్మగ్ని బ్రహ్మాణా హలతం ।
బ్రహ్మావ తేన గంతవ్యం బ్రహ్మకర్మసమాధినా ॥

॥ 4-24 ॥

దైవమేవాపరే యజ్ఞం యోగినః పర్యపాసతే ।
బ్రహ్మగ్నావపరే యజ్ఞం యజ్ఞేవైపజ్ఞహ్యతి ॥

॥ 4-25 ॥

శ్రోత్రాదీనీంద్రియాణ్యన్యే సంయమగ్నిషు జూహ్యతి ।
శబ్దాదీన్నిషయానన్య ఇంద్రియగ్నిషు జూహ్యతి ॥

॥ 4-26 ॥

సర్వాణింద్రియకర్మణి ప్రాణకర్మణి చాపరే ।
ఆత్మసంయమయోగాగ్ని జూహ్యతి జ్ఞానదీపితే ॥

॥ 4-27 ॥

ద్రవ్యయజ్ఞాస్తపోయజ్ఞా యోగయజ్ఞాస్తధాపరే ।
స్వాధ్యాయజ్ఞానయజ్ఞాశ్చ యతయః సంశితప్రతాః ॥

॥ 4-28 ॥

అపానే జూహ్యతి ప్రాణం ప్రాణేం పానం తథాపరే ।
ప్రాణాపానగతీ రుద్ధా ప్రాణాయమపరాయణాః ॥

॥ 4-29 ॥

అపరే నియతాహరాః ప్రాణాప్రాణేషు జూహ్యతి ।
సర్వేం ప్రేతే యజ్ఞవిదో యజ్ఞక్షపితకల్పోః ॥

॥ 4-30 ॥

యజ్ఞశిష్టామృతభుజో యాంతి బ్రహ్మా సనాతనం ।
నాయం లోకోం ప్ర్యాయజ్ఞస్య కుతోం న్యః కురుసత్తమ్ ॥

॥ 4-31 ॥

ఏవం బహువిధా యజ్ఞా వితతా బ్రహ్మగ్రహో ముఖే ।
కర్కృజాన్విద్ధి తాన్పర్యాన్ ఏవం జ్ఞాత్యా విమోష్యనే ॥

॥ 4-32 ॥

శ్రేయాన్ ద్రవ్యమయాద్యజ్ఞాత్ జ్ఞానయజ్ఞః పరంతప ।
సర్వం కర్కృభిలం పార్థ జ్ఞానే పరిసమాప్యతే ॥

॥ 4-33 ॥

తద్విద్ధి ప్రణిపాతేన పరిప్రశ్నేన సేవయా ।
ఉపదేష్యంతి తే జ్ఞానం జ్ఞానినష్టత్వదర్శినః ॥

॥ 4-34 ॥

యద్ జ్ఞాత్యా న పునర్మైహమ్ ఏవం యాస్యసి పాండవ ।
యేన భూతాన్యశేషణ ద్రష్ట్యస్యాత్మన్యథో మయి ॥

॥ 4-35 ॥

అపి చేదసి పాపేభ్యః సర్వేభ్యః పాపకృత్తమః ।
సర్వం జ్ఞానష్టవేనైవ వృజినం సంతరిష్యసి ॥

॥ 4-36 ॥

యదైధాంసి సమిద్భోత్స్మిగ్నిః భస్మసాత్మగ్రుతేత్రస్తున ।
జ్ఞానాగ్నిః సర్వకర్కృణి భస్మసాత్మగ్రుతే తథా ॥

॥ 4-37 ॥

న హి జ్ఞానేన సదృశం పవిత్రమిహ విద్యతే ।
తత్ప్రయం యోగసంసిద్ధః కాలేనాత్మని విందతి ॥

॥ 4-38 ॥

శ్రద్ధావాన్ లభతే జ్ఞానం తత్పరః సంయతేంద్రియః ।
జ్ఞానం లబ్ధ్య పరాం శాంతిమ్ అచిరేణాధిగచ్ఛతి ॥

॥ 4-39 ॥

అజ్ఞశాప్తద్రుద్ధానవ్యు సంశయాత్మా వినశ్యతి ।
నాయం లోకోత్స్తి న పరో న సుఖం సంశయాత్మనః ॥

॥ 4-40 ॥

యోగసవ్యాప్తకర్కృణం జ్ఞానసంచిన్మసంశయం ।
ఆత్మవంతం న కర్కృణి నిబధ్యంతి ధనంజయ ॥

॥ 4-41 ॥

తస్మాదజ్ఞానసంభూతం హృత్సం జ్ఞానాసినాత్మనః ।
చిత్త్యేనం సంశయం యోగమ్ ఆతిష్టోత్రిష్ట భారత ॥

॥ 4-42 ॥

!! అధ్ర శ్రీమద్భగవంతాను ఉపనిషత్తు బ్రహ్మవిద్యాయాయార యోగ్-శాస్త్ర
శ్రీకృష్ణర్థస్త సరవాదే కర్తృ సన్మాన యోగిశ నామ పంచమాధ్యాయః !!

। అర్థస్త ఉవాచ ।

సన్మానం కర్మణాం కృష్ణ పునర్వోగం చ శంససి ।
యజ్ఞేయ ఏతయోరేకం తన్నే బ్రూహి సునిశ్చతమ్ ॥

॥ 5-1 ॥

। భగవాన్ ఉవాచ ।

సన్మానః కర్మయోగశ్చ నిత్యేయసకరావుభో ।
తయోస్త కర్మసన్మానాత్కర్మయోగో విశిష్యతే ॥

॥ 5-2 ॥

జ్ఞేయస్య నిత్యసన్మానీసీ యో న ద్వేషి న కాంక్షతి ।
నిర్వంద్వో హి మహాబాహో సుఖం బంధాత్రముచ్యతే ॥

॥ 5-3 ॥

సాంఖ్యయోగా పృథగ్యాలాః ప్రవదన్తి న పండితాః ।
ఏకమప్యాప్తితస్యమ్య గుభయోర్వదతే ఘలమ్ ॥

॥ 5-4 ॥

యత్సాంబ్ర్యః ప్రాప్యతే స్థానం తద్వోగైరపి గమ్యతే ।
ఏకం సాంఖ్యం చ యోగం చ యః పశ్యతి స పశ్యతి ॥

॥ 5-5 ॥

సన్మానస్త మహాబాహో దుఃఖమాప్తు మయోగతః ।
యోగయుక్తో మునిర్మిహ్నా న చిరేణాధిగచ్ఛతి ॥

॥ 5-6 ॥

యోగయుక్తో విషద్భూతాగ్ని విజితాతాగ్ని జితేంద్రియః ।
సర్వభూతాత్కభూతాతాగ్ని కుర్వన్నపి న లిప్యతే ॥

॥ 5-7 ॥

వైవ కించిత్కోమాతి యుక్తో మన్యేత తత్త్వవిత్ ।
పశ్యన్ శృంగాన్ స్మితన్ జిష్టు న్నశ్చన్ గచ్ఛన్ స్వపన్ శ్వసన్ ॥

॥ 5-8 ॥

ప్రలపన్ విస్మిజన్ గృహ్ణ న్ననిగ్నిష న్నిమిషన్నపి ।
ఇంద్రియాణింద్రియార్థేషు వర్ణన్ ఇతి ధారయన్ ॥

॥ 5-9 ॥

బ్రహ్మణాధ్యాయ కర్మణి సంగం త్యక్త్వ కరోతి యః ।
లిప్యతే న స పాపేన పద్మపత్రమివాంభసా ॥

॥ 5-10 ॥

కాయేన మనసా బుద్ధాయ కేవలైంరింద్రియైరపి ।
యోగినః కర్మ కుర్వన్తి సంగం త్యక్త్వాంత్తు షద్ధయే ॥

॥ 5-11 ॥

యుక్తః కర్గఫలం త్వ్యా శాంతిమాష్టోత్రి వైప్స్తికీమ్ |
అయుక్తః కామకారేణ ఫలే సక్తో నిబధ్యతే ||

|| 5-12 ||

సర్వకర్మణి మనసా సన్మయాస్తే సుఖం వశి |
వవద్వారే పురే దేహి వైవ కుర్వ నుకారయన్ ||

|| 5-13 ||

న కర్మత్వం న కర్మణి లోకస్య సృజతి ప్రభుః |
న కర్గఫలసంయోగం స్వభావస్తు ప్రవర్తతే ||

|| 5-14 ||

వాదత్తే కస్యచిత్వాపం న చైవ సుకృతం విభుః |
అజ్ఞానేనావృతం జ్ఞానం తేన ముహ్యాన్తి జంతవః ||

|| 5-15 ||

జ్ఞానేన తు తదజ్ఞానం యేషాం నాశితమాత్మనః |
తేషామాదిత్యవద్జ్ఞానం ప్రకాశయతి తత్పరమ్ ||

|| 5-16 ||

తద్విధయప్తదాత్మాన ప్తన్నిష్టో ప్తప్తరాయణాః |
గచ్ఛప్తపునరావృత్తిం జ్ఞాననిర్మత కల్మాషాః ||

|| 5-17 ||

విద్యావినయసంపన్నే బ్రాహ్మణే గవి హస్తిని |
పని చైవ శ్వపాకే చ పండితాస్మమదర్శినః ||

|| 5-18 ||

ఇష్టావ తైర్జితస్వర్గో యేషాం సామ్య స్థితం మనః |
నిర్దోషం హి సమం బ్రహ్మ తస్మాద్రుహ్మణి తే స్థితాః ||

|| 5-19 ||

న ప్రహృష్యైత్రియంప్రాప్య నోద్యిజేత్వాప్యచాప్రియమ్ |
స్థిరబుద్ధిరసంమూఢో బ్రహ్మవిద్రుహ్మణి స్థితః ||

|| 5-20 ||

బాహ్యస్పర్శప్ససక్తాత్మా విషట్యాత్మని యత్పుభమ్ |
స బ్రహ్మయోగయుక్తాత్మా సుఖమక్షయమశ్చతే ||

|| 5-21 ||

యే హి సంపుర్ణజా భోగా దుఃఖయోనయ ఏవ తే |
అద్వంతవంతః కౌంతేయ న తేషు రమతే బుధః ||

|| 5-22 ||

శక్మోతీష్టావ యస్మిడుం ప్రాక శరీరవిమోక్షణాత్ |
కామక్రోధోదృవం వేగం స యుక్తస్య సుభీ నరః ||

|| 5-23 ||

యోత్తస్మిభోత్తరారామ ప్రథాత్తర్జ్యేతిరేవ యః ।
స యోగీ బ్రహ్మనిర్వాణం బ్రహ్మభూతోత్తర్గచ్ఛతి ॥

॥ 5-24 ॥

లభన్తే బ్రహ్మనిర్వాణ మృషయః క్షీణకల్పః ।
చిన్నద్వైధా యతాత్మాన స్పర్శభూతహితేరతాః ॥

॥ 5-25 ॥

కామక్రోధవియుక్తానాం యతీనాం యతచేతసామ్ ।
అభితో బ్రహ్మనిర్వాణం వర్తతే విదితాత్మామ్ ॥

॥ 5-26 ॥

స్పర్శాన్ కృత్య బహిర్భాష్యం శృంఖషైవాంతరే భ్రువోః ।
ప్రాణాపానౌ సమౌ కృత్య నాసాభ్యంతరచారిణౌ ॥

॥ 5-27 ॥

యతేంద్రియమనోబుద్ధి ర్మనిర్ముక్తపరాయణః ।
విగతేచ్ఛాభయక్రోధో యస్సదా ముక్త ఏవ సః ॥

॥ 5-28 ॥

భోక్తారం యజ్ఞతపసాం సర్వలోకమహాశ్వరమ్ ।
సుహృదం సర్వభూతానాం జ్ఞాత్య మాం శాంతిమృచ్ఛతి ॥

॥ 5-29 ॥

॥ అథ శ్రీమద్భగవటీతాసు ఉపనిషత్తు బ్రహ్మవిద్యాయామం యోగసామ్పు
శ్రీ కృష్ణార్థసు సరవాదే ఆత్మ సరయము యోగిశనాము షష్ఠీశ్వరాయః ॥

। ఆత్మసరయముయోగః । ॥ భగవాసువాచ ।
అనాశ్రితః కర్మఫలం కార్యం కర్మ కరోతి యః ।
స సన్మానీ చ యోగీ చ న నిరగ్నిర్మ చాక్రియః ॥

॥ 6-1 ॥

యం సన్మాసమితి ప్రాపు ర్యాగం తం విద్ధి పాండవ! ।
న హృసన్మాస్తసంకల్పో యోగీ భవతి కశ్చన ॥

॥ 6-2 ॥

అరురుక్షోర్మనేర్యాగం కర్మకారణముచ్యతే ।
యోగారూఢస్య తస్మైవ శమః కారణముచ్యతే ॥

॥ 6-3 ॥

యదా హి చేష్టియార్థేషు న కర్మస్వముషజ్జతే ।
సర్వసంకల్పసన్మానీ యోగారూఢస్తదోచ్యతే ॥

॥ 6-4 ॥

ఉద్ధరేదాత్మాత్తర్మానం తాత్మాన మమసాదయేత్
ఆత్మైవ హ్యత్మనో బంధురాత్మైవ రిపురాత్మనః ॥

॥ 6-5 ॥

బంధురాత్ము_ ఉత్కునప్తస్య యేనాత్మై వాత్మనా జితః ।

అనాత్మనస్తు శతుత్వే వర్తేతాత్మైవ శతువత్ ॥

॥ 6-6 ॥

జితాత్మనః ప్రశాప్తస్య పరమాత్మా సమాహితః ।

శితోష్ణసుఖదుఃఖేషు తథా మానావమానయోః ॥

॥ 6-7 ॥

జ్ఞానవిజ్ఞానతృప్తాత్మై కూటస్థా విజితేంద్రియః ।

యుక్త ఇత్యుచ్యతే యోగీ సమలోష్టాశ్వకాంచనః ॥

॥ 6-8 ॥

సుహృనిగ్రిత్రా ర్యుదాసీన మధ్యప్యద్వేష్యబంధుము ।

సాధుష్ణప్యి చ పాపేషు సమబుద్ధిర్విశిష్యతే ॥

॥ 6-9 ॥

యోగీ యుంజీత సతత మాత్మానం రహసి స్థితః ।

వికాకీ యతచిత్తాత్మై నిరాశిరపరిగ్రహః ॥

॥ 6-10 ॥

పుచ్చ దేశే ప్రతిష్టాప్య స్థిరమాసనమాత్మనః ।

నాత్యచ్ఛితం నాతినీచం చేలాజినకుళోత్తరమ్ ॥

॥ 6-11 ॥

తత్త్వేకాగ్రం మనః కృత్యా యత చిత్తేంద్రియక్రియః ।

ఉపవిశ్యాసనే యుంజ్యాద్యోగమాత్మై విషుద్ధయే ॥

॥ 6-12 ॥

సమం కాయశిరోగ్రీవం ధారయ న్వచలం స్థిరః ।

సంప్రేష్య నాసికాగ్రం స్వం దిశశ్చానవలోకయన్ ॥

॥ 6-13 ॥

ప్రశాప్తాత్మై విగతభీప్రహృచారిప్రతే స్థితః ।

మనస్సంయమ్య మచ్చిత్తో యుక్త ఆసీత మత్పరః ॥

॥ 6-14 ॥

యుంజన్మేవం సదా_ ఉత్మానం యోగీ నియతమాననః ।

శాంతిం నిర్వాణపరమాం మత్సంస్థామధిగచ్ఛతి॥

॥ 6-15 ॥

నాత్యశ్శతస్తు యోగో_ఉస్తి న చైకాంతమనశ్శతః ।

న చాతిస్వప్సుశీలస్య జాగ్రతో నైవ చార్జన! ॥

॥ 6-16 ॥

యుక్తాహారవిహారస్య యుక్తచేష్టస్య కర్మము ।

యుక్తప్యప్సావభోదస్య యోగో భవతి దుఃఖహో ॥

॥ 6-17 ॥

యదా వినియతం చిత్త మాత్మన్యేవావతిష్ఠతే ।
నిస్ముహస్సర్వకామేభో యుక్త ఇత్యచ్యతే తదా ॥

॥ 6-18 ॥

యథాదీషో నివాతస్థా నేంగతే సోపమా స్నేహా ।
యోగినో యతచిత్తస్య యజ్ఞతో యోగమాత్మనః ॥

॥ 6-19 ॥

యత్రోపరమతే చిత్తం నిరుద్ధం యోగసేవయా ।
యత్ర చైవాత్మనాశాత్మానం పశ్యన్నాత్మని తుష్టుతి ॥

॥ 6-20 ॥

సుఖమాత్యవ్యికం యత్త దృఢిగ్రాహ్యమతీంద్రియమ్ ।
వేత్తి యత్ర న చైవాయం ప్రితశ్చలతి తత్ప్రతః ॥

॥ 6-21 ॥

యం లబ్ధ్య చాపరం లాభం మన్యతే నాధికం తతః ।
యస్మిన్ ప్రితోఽన దుఃఖేన గురుణాశాపి విచాల్యతే ॥

॥ 6-22 ॥

తం విద్యాద్ధఃఖసంయోగ వియోగం యోగసంజ్ఞితమ్ ।
స నిశ్చయేన యోక్తవోయోగో నిర్విణ్ణాచేతసా ॥

॥ 6-23 ॥

సంకల్పప్రభవాన్ కామాన్ప్రయ్క్య సర్వానశేషతః ।
మనమై వేంద్రియగ్రామం వినియమ్య సమాప్తతః ॥

॥ 6-24 ॥

శనైః శనైరుపరమేద్ బుద్ధ్యా ధృతిగృహీతయా ।
ఆత్మసంసం మనః కృత్యా న కించిదపి చింతయేత్ ॥

॥ 6-25 ॥

యతో యతో నిశ్చరతి మనశ్చంచలమస్థిరం ।
తతప్తతో నియమ్యేతత్ ఆత్మన్యేవ వశం నయేత్ ॥

॥ 6-26 ॥

ప్రశాంతమనసం హ్యానం యోగినం సుఖముత్తమం ।
ఉష్ణైతి శాంతరజసం బ్రహ్మాభూతమకల్పం ॥

॥ 6-27 ॥

యుంజన్మేవం సదాత్మానం యోగీ విగతకల్పః ।
సుఖేన బ్రహ్మాపంస్పర్మ అత్యంతం సుఖమప్పతే ॥

॥ 6-28 ॥

సర్వభూతస్థమాత్మానం సర్వభూతాని చాత్మని ।
రఃష్టతే యోగయుక్తాత్మా సర్వత్ర సమదర్శనః ॥

॥ 6-29 ॥

యో మాం పశ్యతి సర్వత్ర సర్వం చ మయి పశ్యతి ।
తస్యహం న ప్రణాశ్యమి స చ మే న ప్రణాశ్యతి ॥

॥ 6-30 ॥

సర్వభూతస్థితం యో మాం భజత్యేకత్వమస్తితః ।
సర్వధా వర్తమానో-పి స యోగీ మయి వర్తతే ॥

॥ 6-31 ॥

ఆత్మాపమ్యేన సర్వత్ర సమం పశ్యతి యో-ర్జున ।
సుఖం వా యది వా దుఃఖం స యోగీ పరమో మతః ॥

॥ 6-32 ॥

ః అర్ణవ ఉత్తిష్ఠ

యో-యం యోగస్యయా ప్రోక్తః సామ్యేన మధుసూదన ।
ఏతస్యహం న పశ్యమి చంచలత్వాత్ స్థితిం స్థిరాం ॥

॥ 6-33 ॥

చంచలం హి మనః కృష్ణ ప్రమాధి బలవద్ దృఢం ।
తస్యహం నిగ్రహం మన్యే వాయోరివ సుదుష్టరం ॥

॥ 6-34 ॥

ః త్రీ భగవైష్ణవైష్ఠ

అసంశయం మహోబాహో మనో దుర్మిగ్రహం చలం ।
అభ్యాసేన తు కొంతేయ వైరాగ్యేణ చ గృహ్యతే ॥

॥ 6-35 ॥

అసంయత్తునా యోగో దుష్టాప ఇతి మే మతిః ।
వశ్యత్తునా తు యతతా శక్యోఽవస్తుముపాయతః ॥

॥ 6-36 ॥

ః అర్ణవ ఉత్తిష్ఠ

అయతిః శ్రద్ధయోపేతో యోగాచ్ఛలితమానసః ।
అప్రాప్య యోగసంసిద్ధిం కాం గతిం కృష్ణ గచ్ఛతి ॥

॥ 6-37 ॥

కచ్చిన్నోభయవిభ్రష్టః చిన్నాభ్రమివ నశ్యతి ।
అప్రతిష్ఠ మహోబాహో విమూర్ధో బ్రహ్మణః పథి ॥

॥ 6-38 ॥

ఏతన్నే సంశయం కృష్ణ చేత్తుమర్మస్యశేషతః ।
త్వదన్యః సంశయస్యాస్య చేత్తా న హ్యపపద్యతే ॥

॥ 6-39 ॥

ః త్రీభగవైష్ణవైష్ఠ

పార్థ నైవేహ నాముత వినాశప్తస్య విద్యతే ।
న హి కల్యాణకృత్స్మిద్ దుర్గతిం తాత గచ్ఛతి ॥

॥ 6-40 ॥

ప్రాప్య పుణ్యకృతాం లోకాన్ ఉషిత్యా శాశ్వతీః సమాః ।
పుచ్చినాం శ్రీమతాం గేహా యోగబ్రహ్మోభి2జాయతే ॥

॥ 6-41 ॥

అథవా యోగినామేవ కులే భవతి ధీమతాం ।
ఏతద్ది దుర్లభతరం లోకే జన్మ యదీదృశం ॥

॥ 6-42 ॥

తత్తత తం బుద్ధిసంయోగం లభతే పౌర్వదేహికం ।
యతతే చ తతో భూయః సంసిద్ధో కురునందన ॥

॥ 6-43 ॥

పూర్వాభ్యాసేన తేవై ప్రియతే హ్యావశో-పి సః ।
జిజ్ఞాసురపి యోగస్య శబ్దబ్రహ్మతివర్తతే ॥

॥ 6-44 ॥

ప్రయత్నాద్యతమానస్త యోగి సంశుద్ధకిల్చిషః ।
అనేకజన్మసంసిద్ధస్తతో యాతి పరాం గతిం ॥

॥ 6-45 ॥

తపస్విభో-ధికో యోగి జ్ఞానిభో2పి మతో2ధికః ।
కర్మభ్యశ్చధికో యోగి తస్మాద్యోగి భవార్జున ॥

॥ 6-46 ॥

యోగినామపి సర్వేషాం మద్దతేనాంతరాత్మనా ।
శ్రద్ధావాన్ భజతే యో మాం స మే యుక్తతమో మతః ॥

॥ 6-47 ॥

ఇతి శ్రీమద్భగవంతితాసు ఉపనిషత్స్య బ్రహ్మవిద్యాయాయార్యా యోగిశాస్త్రమ్
శ్రీకృష్ణార్థస్ సంపాద ఆత్మసంయము యోగిస్థాము షష్ఠ్యాధ్యాయే ఉత్సర్వంశతి ఏత్తకాః ॥

“ అర్మిన్ ఉచిత “

యే శాప్తవిధిముత్సుజ్య యజంతే శ్రద్ధయాన్వితాః ।
తేషాం నిష్టా తు కా కృష్ణ సత్యమాహా రజస్తమః ॥

॥ 17-01 ॥

“ శ్రీభగవిసువిత “

త్రివిధా భవతి శ్రద్ధా దేహినాం సా స్వభావజా ।
సాత్మ్యకీ రాజీసీ చైవ తామీసీ చేతి తాం శృణు ॥

॥ 17-02 ॥

సత్యమరూపా సర్వస్య శ్రద్ధా భవతి భారత ।
శ్రద్ధామయో2యం పురుషో యో యచ్ఛుధః స ఏవ సః ॥

॥ 17-03 ॥

యజంతే సాత్మ్యకా దేవాన్ యక్షరక్షాంసి రాజసాః ।
ప్రేతాన్మాతగణాంశ్చనే యజంతే తామసా జనాః ॥

॥ 17-04 ॥

అశాస్త్రవిహాతం ఫోరం తప్యంతే యే తపో జనాః ।
దంభాహంకారసంయుక్తాః కామరాగబలాన్వితాః ॥

॥ 17-05 ॥

కర్మయంతః శరీరస్థం భూతగ్రామమచేతసః ।
మాం చైవాంతఃశరీరస్థం తాన్విద్ధ్యసురనిశ్చయాన్ ॥

॥ 17-06 ॥

ఆహారప్యాపి సర్వస్య త్రివిధో భవతి ప్రియః ।
యజ్ఞస్తపస్తథా దానం తేషాం భేదమిమం శృణు ॥

॥ 17-07 ॥

ఆయుఃసత్యబలారోగ్యసుఖప్రీతివర్ధనాః ।
రస్యాః స్నీగ్ంః స్థిరా హృద్య ఆహారాః సాత్మ్యకప్రియాః ॥

॥ 17-08 ॥

కట్యవ్లలవణాత్యష్టతీక్ష్ణరూఢ్యవిదాహినః ।
ఆహారా రాజసస్యష్టా దుఃఖశోకామయప్రదాః ॥

॥ 17-09 ॥

యాతయామం గతరసం పూతి పర్యషితం చ యత్ ।
ఉచ్చిష్టమపి చామేధ్యం భోజనం తామసప్రియం ॥

॥ 17-10 ॥

అఫలాకాంక్షిభిర్యజ్ఞో విధిర్ఘష్టో య ఇజ్యతే ।
యష్టవ్యమేవేతి మనః సమాధాయ స సాత్మ్యకః ॥

॥ 17-11 ॥

అభిసంధాయ తు ఫలం దంభార్థమపి చైవ యత్ ।
ఇజ్యతే భరతశ్రేష్ఠ తం యజ్ఞం విద్ధి రాజసం ॥

॥ 17-12 ॥

విధిహినమసృష్టాన్వం మంత్రహినమదక్షిణం ।
శ్రద్ధావిరహితం యజ్ఞం తామసం పరిచక్షతే ॥

॥ 17-13 ॥

దేవద్విజగురుప్రాజ్ఞపూజనం శౌచమార్జవం ।
బ్రహ్మచర్యమహింసా చ శారీరం తప ఉచ్యతే ॥

॥ 17-14 ॥

అనుద్వేగకరం వాక్యం సత్యం ప్రియహితం చ యత్ ।
స్వాధ్యాయభ్యసనం చైవ వాజ్గైయం తప ఉచ్యతే ॥

॥ 17-15 ॥

మనః ప్రసాదః సామ్యత్వం వౌనమాత్రువినిగ్రహః ।
భావసంశ్థిరిత్యేతత్ తపో మానసముచ్యతే ॥

॥ 17-16 ॥

శద్ధయా పరయా తప్తం తపస్త్రువిధం నరైః ।
అఫలాకాంక్షిభిర్యకైః సాత్మ్యకం పరివక్షతే ॥

॥ 17-17 ॥

సత్కారమానపూజార్థం తపో దంభేన చైవ యత్ ।
క్రియతే తదిహ ప్రోక్తం రాజసం చలమధువం ॥

॥ 17-18 ॥

మూడుగ్రాహణాత్మనో యత్పీడయా క్రియతే తపః ।
పరస్యాత్మాదనార్థం వా తత్తామసముదాహాతం ॥

॥ 17-19 ॥

దాతవ్యమితి యద్దానం దీయతే 2 మపకారిణే ।
దేశే కాలే చ పాత్రే చ తద్దానం సాత్మ్యకం స్ఫుతం

॥ 17-20 ॥

యత్తు ప్రత్యపకార్థం ఘలముద్దిశ్య వా పునః ।
దీయతే చ పరిల్కిష్టం తద్దానం రాజసం స్ఫుతం ॥

॥ 17-21 ॥

అదేశకాలే యద్దానమ్ అపాతేభ్యశ్చ దీయతే ।
అపత్సుతమవజ్ఞాతం తత్తామసముదాహాతం ॥

॥ 17-22 ॥

ఓంతత్పుదితి నిర్దేశో బ్రహ్మణాత్రివిధః స్ఫుతః ।
బ్రాహ్మణాస్తేన వేదాశ్చ యజ్ఞాశ్చ విహితాః పురా ॥

॥ 17-23 ॥

తస్మాదోమిత్యదాహాత్య యజ్ఞదానతపఃక్రియాః ।
ప్రవర్తంతే విధానోక్తాః సతతం బ్రహ్మవాదినాం ॥

॥ 17-24 ॥

తదిత్యనభిసంధాయ ఘలం యజ్ఞతపఃక్రియాః ।
దానక్రియాశ్చ వివిధాః క్రియంతే మోక్షకాంక్షిభిః ॥

॥ 17-25 ॥

సద్యావే సాధుభావే చ సదిత్యేతత్త్వయుజ్యతే ।
ప్రశ్నే కర్మణి తథా సచ్చబ్దః పార్థ యుజ్యతే ॥

॥ 17-26 ॥

యజ్ఞే తపసి దానే చ స్థితిః సదితి చోచ్యతే ।
కర్మ చైవ తదర్థియం సదిత్యేవాభిధీయతే ॥

॥ 17-27 ॥

అశ్రద్ధయా హలతం దత్తం తపస్సుం కృతం చ యత్ |

అసదిత్యచ్యతే పార్థ న చ తత్త్వేత్య నో ఇహ |

॥ 17-28 ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భగవత్స్తోపాఠం ఉత్సవాన్తమ్ లుహ్మావిష్ణ్యైయోం యోగజోష్టై
శ్రీమహార్షున్ సంతోషే జ్ఞాన భర్తు సమ్మోహయోగో నైతు చతుర్థ, తండ్రు, శ్రీప్రస్తుదజోష్టైయః ॥

యత యోగీశ్వరః కృష్ణో యత పార్థో ధనుర్ధరః |

తత శ్రీర్విజయా భూతిర్భవా నీతిర్మతిర్మమ |

॥ అథ క్షమా గ్రాహ్యానా ॥

యదక్షరపదబ్రహ్మం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ |

తత్పర్యం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ||

॥ అథ భగవత్పుర్ణమ్ ॥

కాయేన వాచా మనేషిమైర్యా బుధ్యత్మనా వా ప్రకృతేస్యుభావాత్ |

కరోమి యద్యత సకలం పరమై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ||

॥ అథ లశకక్షేమ గ్రాహ్యానా ॥

సర్వే భవస్తు సుఖినః సర్వే సస్తు నిరామయః |

సర్వే భద్రాణి పశ్యస్తు మా కశ్చిత దుఃఖభాగ్యవేత్ ||

॥ అథ మంగళమ్ ॥

శ్రీయః కాన్తాయ కల్యాణానిధయే నిధయేఉర్ధినామ్ |

శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ||